

Min bedste tid

Af Ingolf Haase

Lokalhistorisk forening & arkiv for Gl.-Tønder Kommune

Godsinspektør H.C. Davidsen (1876-1962)

)

Min bedste tid

Godsinspektør H.C. Davidsen, Schackenborg, fungerede i afstemningstiden i 1920 som sekretær i den internationale kommissions udvalg vedrørende Tønder amt, der skulle kontrollere, at man ved afstemningsstederne fulgte de fastsatte regler. Dette arbejde varede seks uger, og Davidsen sagde selv som gammel mand, at disse uger var de bedste, han havde haft.

H.C. Davidsen (1876-1962) var i 1896 kommet til Møgeltønder, som medhjælper på godskontoret, under daværende godsinspektør Falle Vogt, og da han døde i 1902, blev han hans efterfølger under grev Hans Schack, der var far til amtmand og lensgreve Otto Didrik Schack.

”Da jeg var blevet godsinspektør, var der bedre råd til at gifte sig, og i 1904 hentede jeg min kone fra Vejen ved Kolding. Vi flyttede ind i portbygningen på Schackenborg, og der blev vi til jeg blev pensioneret i 1951.

Hans Schack døde i 1905, han blev kun 52 år. Han havde gjort et ganske betydeligt arbejde for, at det danske sprog blev bevaret i skolerne. Han var en uhyre interesseret og meget belæst, sprogkyndig mand. Han dyrkede bl.a. ægyptologi, men det blev mest sønnen Otto, jeg kom til at kende. Jeg holdt meget af begge de to mænd. Navnlig i de år Otto Didrik Schack var ugift, havde vi et stærkt og nært samarbejde. Vi drøftede, ud over de rent arbejdsmæssige opgaver, også de sønderjyske problemer. Vi havde gennem årene mange dybtgående samtaler, og hans indsats var, ikke mindst op til Genforeningen, af ganske betydelig karakter.

Det var grev Schack, der modtog kongen på Dybbøl i 1920 og lovede, på sønderjydernes vegne, Danmark troskab og rakte til bekræftelse spontant kongen hånden med ordene – Det giver vi dig håndslag på, kong Christian.”

”- Jeg blev medlem af afstemningskommissionen, det hed egentlig kontrolkommissionen, som var nedsat i januar 1920 af den internationale kommission, der styrede landsdelen fra Tysklands sammenbrud i 1918.

I denne kommission var lensgreve Schack udnævnt til formand, mens jeg blev medlem og protokolfører. Befolkningen hernede var trætte af krigens ulykker, desillusionerede og afventende, mens den danskhed, som havde holdt sig fra 1864, allerede fra krigens sidste år var styrket. I de to år, der gik, inden afstemningen, groede håbet om at ”komme hjem”, fra dag til dag. I tiden før afstemningen var der nok valgkampe, men hele stemningen var optimistisk, og forsøg fra anden side på at slå humøret ned, prellede ganske af på den danske befolkning. Tønder by, Højer og Tinglev var vel de mest tysksindede områder, men det kunne alligevel ikke ændre billedet. Genforenings dagene blev de helt store festdage, men da var en Genforening jo allerede fuldbyrdet, og der var holdt en endeløs række af glædesfester.”

Kontrolkommissionen

”Det var mig en stor ære at den Internationale Kommission ifl. Skrivelse af 10. januar 1920 at blive udnævnt til medlem af og protokolfører for kontrolkommissionen i Tønder. Denne bestod af medlemmerne:

1. Købmand Lorenz Filskov, Møgeltønder
2. Godsinspektør H.C. Davidsen (Protokolfører), Møgeltønder
3. Thomas Sønnichsen, digegreve, Tønder

4. Gårdejer Jessen, Stoltenlund

Og af suppleanterne

1. Bankfuldmægtig Vilhelm Christiansen, Tønder
2. Købmand Carl Borch, Tønder
3. Rektor C.D. Petersen, Tønder
4. Amtsforstander Thomas Lorenzen, Vraagaard

De under 1. og 2. nævnte medlemmer var dansksindede, mens de under 3. og 4. var tysksindede.

Lensgreve O.D. Schack, Schackenborg, der var konstitueret landråd, fungerede som kontrolkommissionens formand, mens digegreve Sønnichsen var suppleant.

Samtidig med disse udnævnelser udgav den Internationale Kommission en proklamation, der indeholdt udførlige instrukser vedr. afstemningsudvalgenes virksomhed i amtets enkelte kommuner, betingelserne for stemmeretten o.s.v.

Det var et omfangsrigt forarbejde, der skulle foretages, inden afstemningen fandt sted, og det er klart, at det største arbejde blev lagt på protokolførerens skuldre, men en god hjælp ydedes dog af medlemmerne inden for kontrolkommissionen samt af nogle tilkaldte medhjælpere, og det skal siges her, at hele det store arbejde blev udført uden gnidninger af nogen art.

Et brev som jeg et stykke tid efter afstemningen modtog af det tyske medlem, rektor C.D. Petersen, der var flyttet til Kiel, turde tyde på godt samarbejde. Det lyder i uddrag således:

Kiel, d. 5. Novb. 20.

Sehr geehrter Herr Davidsen!

Es wird höchste Zeit, dass ich Ihnen meinen herzlichsten Dank ausspreche für Uebersendung des Bildes.

Ich denke, Ihre grosse Arbeit has jetzt etwas nachgelassen. Die neuen Verhältnisse brachten in der ersten Zeit, viel Aussergewöhnliches. So viel Verkehr wie damals ist wohl niemals auf Schackenborg gewesen, und davon sind Sie gewis auch häufig berührt worden. Als Sie mit uns arbeiteten, haben wir Sie oft sehr bedauert, wir hatten Sie schätzen gelernt, ebenso wie den Herrn Grafen. Darum denken wir gern an die Zeit des Zusammenarbeitens zurück. Wen uns auch politische Anschauungen trennten, wir deutschen Mitglieder haben respect gehabt

vor Ihrer Arbeitskraft und Achtung vor Ihrer Persönlichkeit. Das möchte ich Ihnen gegenüber hier aussprechen. Nochmals besten Dank.

Mit freundlichem Gruss

Ihr C. D. Petersen, Rektor

Nogle ejendommelige tildragelser synes jeg her bør fremhæves:

Da afstemningen på Rømø skulle finde sted, opdagede man, at stemmesedlerne slet ikke var ankomne. Om der havde fundet sabotage sted eller om pakken med sedlerne på anden måde var gået tabt, blev ikke opklaret, og der var ikke andet at gøre end at lade en mand sejle i en båd fra Ballum til Rømø med andre stemmesedler, så at afstemningen kunne finde sted. Båden kom derover, men med store vanskeligheder, da det var et forrygende regn- og stormvejr.

Et andet mærkeligt, ja trist tilfælde skete i Tønder natten efter afstemningsdagen, idet en ældre mand fra Sydslesvig, der havde afgivet sin stemmeseddel, gik fejl i byen og landede i Tønders skibbro, hvor han druknede.

Da afstemningsresultaterne forelå, blev der en værre telefon-opringning, Såvel ude fra afstemningsdistrikterne som til de forskellige blade, og det tog meget tid inden man blev færdig dermed. Da jeg var ved at meddele resultaterne til de forskellige blade, blev jeg generet af tilråb fra et tysk blads side, såsom ”Das ist ja unglücklich” eller: ”Das ist ja unerhört”. Jeg havde naturligvis ingen tid til at diskutere afstemningsresultater med nogen, hvorfor jeg henvendte til et af de tyske medlemmer om at jeg blev forskånet for de generende kommentarer. Det hjalp og jeg kunne da med glæde fortsætte med bekendtgørelsen af afstemningsresultaterne.

Kort efter afstemningen i 1. zone blev jeg af den Internationale Kommission i Flensborg tilkaldt som hjælper ved revision af de afgivne stemmesedler, desuden ydede jeg hjælp på afstemningsdagen d. 14. marts 1920 i II. Zone og derefter ved revision af stemmesedlerne, hvilket arbejde varede godt 14 dage.

Den Internationale Kommission havde sit sæde på ”Flensburger Hof” og det var en stor uforglemmelig oplevelse at være medvirkende dernede (i den svenske landshøvding von Sydows afdeling).”

Selv om Davidsen havde arbejdet under von Sydow, var det dog især to andre af kommissionens medlemmer han fik et nært venskabeligt forhold til, nemlig det franske medlem Paul Claudel og norske Th. Heftye samt den franske rådgiver Paul

Verrier, som han allerede kendte fra deres mange private besøg på Schackenborg. Under den endelige fastlæggelse af grænsen syd for Tønder, havde Davidsen de to kommissionsmedlemmer med på mange ture rundt i sognene syd for Tønder, hvor de navnlig beskæftigede sig med afvandingsforholdene.

Enden blev, at de to internationale kommissions medlemmer ønskede en lidt sydligere grænselinje, der gik syd om Aventoft, Sønder Løgum, Ladelund og Medelby sogne. Herved kom hele Vidåens afvandingsområde ind under Danmark. Da afstemningen således kom til at stå to mod to i kommissionen blev formandens stemme udslagsgivende, forslaget faldt dermed hvilket var helt i tråd med den danske regerings og den Nordslesvigske Vælgerforenings ønsker. I Paris fulgte fredskonferencen flertalsindstillingen.

H.P. Hanssens navn fik aldrig nogen god klang i Møgeltønder, fordi han som bl.a. minister blev gjort til hovedansvarlig for at Sydslesvig og Flensborg ikke kom med til Danmark i 1920. Som gammel mand fik Davidsen og mange af hans meningsfæller dog et andet syn på H.P. Hanssens politik: ”Men skønt jeg også havde ønsket hele Sydslesvig tilbage, tror jeg i dag H.P. Hanssen alligevel så rigtigt, nu kan man se, at han havde ret, hvor smerteligt det end må føles, og hvor smerteligt han også selv må have følt det”.

